

ABD 2020 BAŞKANLIK SEÇİMİ SONUCUNUN AB ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2020 / 41

12.11.2020

Donald Trump ve Joe Biden arasındaki ABD 2020 Başkanlık Seçimi resmi olmayan sonuçlara göre Joe Bidenın galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Bu sonucun hiç kuşkusuz Avrupa Birliği (AB) üzerinde de etkileri olacaktır.

ABD Başkanlık Seçimi, seçimin gerçekleştiği 3 Kasım 2020 tarihinde netlik kazanamamıştır. Buna rağmen seçim sonuçlanmadan ABD Başkanı Donald Trump galibiyetini ilan etmiştir. Bunun üzerine Slovenyanın Trumpın erken galibiyet ilanına destek veren bir şekilde tebrik ettiği dikkat çekmiştir**[1]**. İlerleyen süreçte Trumpın erken galibiyet açıklaması hüsranla bitmiştir. Zira, Biden sallantıdaki eyaletleri de kazanmıştır.

Bu süreçte, Avrupa genelinde Biden ve yardımcısı Kamala Harris ikilisinin kesin olmayan galibiyetinin memnuniyet yarattığı ve aceleci bir şekilde tebrik mesajları gönderildiğini söylemek yanlış olmayacaktır**[2]**. Örneğin AB Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen de Trump sonrası dönemde trans-Atlantik ilişkilerde yeni bir sayfa açma çağrısında bulunmuştur**[3]**. Bu memnuniyetin arkasında Biden döneminde trans-Atlantik ilişkilerin düzelmesi beklentisi vardır, zira Trump ile AB ilişkileri düşünüldüğünde çekişmeli zamanlar yaşandığı hatırlanacaktır. Bu çekişmelerden başlıcası ABD-AB ticari ilişkileridir. ABD Başkanı Trump dönemindeki gümrük vergileri AByi zorlamıştır, oysa Bidenın bu konuda daha ılımlı bir görünüm çizmesi beklenmektedir. Ancak şimdi de AB, havacılık şirketi Boeinge sağlanan destekler dolayısıyla ABD ürünlerine 4 milyar dolarlık vergi artışını gündeme getirmiştir**[4]**. Ayrıca 10 Kasım 2020 Salı gününden itibaren yürürlüğe girmek üzere diğer bazı alanlarda yüzde 15-25 arasında vergi uygulama kararı almıştır. Dolayısıyla Biden şayet göreve başlarsa onu AB ilişkileri konusunda zorlu konular beklemektedir. Avrupanın geneli gibi Bidenın ABD Başkanı olarak seçilmesi konusunda NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg de memnuniyetini dile getirmiştir**[5]**.

İngiltere ve ABD ilişkileri ayrıca incelendiğinde, iki ülkenin tarihte benzer şekilde hareket ettiği söylenebilir. 1950lerde, 60larda, 70lerde ve bilhassa ABD Başkanı Ronald Reagan ve

İngiltere Başbakanı Margaret Thatcherın sergiledikleri benzer tutumlar dikkat çekicidir**[6]**. Aynı benzerlik İngilterenin ABden çıkması konusunda da kendini göstermiştir. ABD Başkanı Trump yönetiminin Brexit konusunda İngiltereyi cesaretlendirdiği bilinmektedir. Biden ise Brexitten yana bir tavır sergilememektedir. Hatta Biden, İngilterenin ABnin bir parçası olmadığı takdirde, bu durumun ABD-AB ilişkilerini doğrudan etkileyeceği konusuna vurgu yapmıştır**[7]**. ABD-İngiltere iktisadi ilişkilerine bakıldığında ABDnin İngiltere için Avrupadan sonra ikinci en büyük pazar olması bağlamında önemlidir.

Avrupadaki popülist liderlerin ise Trumpın varlığından aldığı cesaretle hareket ettiğini söylemek mümkündür. Fransada Emmanuel Macron ve Marine Le Pen, Hollandada Geert Wilders, Avusturyada Sebastian Kurz ise verilebilecek örneklerden bazılarıdır**[8]**. Bidenın Başkanlığı kesinleştikten sonra bahsigeçen ülkelerin tutumu ayrıca ele alınabilecektir. Popülizmin görünür kılınması son yıllarda ana akım medya ve sosyal medya hakimiyetiyle doğrudan ilgilidir. Biden güdümünde hareket eden bir sosyal medyadan bahsedilmesi kimin popülist ya da kimin daha ılımlı olduğuna dair soru işaretlerinin belirmesine yol açmaktadır. Sosyal medyanın kontrol edilmesi de başka bir çeşit popülizm olarak değerlendirilebilir. Yeni dönemde ABDnin ABnin popülist liderleri üzerindeki etkisini incelerken sosyal medyanın toplumlar üzerindeki etkisini de değerlendirmek gerekmektedir.

NATO konusunda ise Başkan Trump döneminde ABD-AB ilişkileri sarsılmıştır. AB Konseyi Eski Başkanı Donald Tusk, Donald Trumpın Birlikin parçalanması için elinden geleni yaptığını, NATOnun itibarını zedelediğini açıkça dile getirmişti**[9]**. Trump, NATO için Birlik üyesi ülkelerin yeteri kadar katkıda bulunmadığını, müttefik olarak mali yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmediklerini söylemiş, müttefiklerin milli gelirlerinin yüzde 2si düzeyinde katkıda bulunmaları gerektiğinde ısrarcı davranmıştır**[10]**. Trumpın ABDyi NATOdan çekebileceği ihtimalleri ise Bidenin resmi olmayan sonuçlara göre Başkan seçilmesi ile artık mümkün görünmemektedir. Unutulmaması gereken husus, sonuçların hala resmi olmadığıdır.

Hatırlanacağı üzere ABD Başkanı Trump, NATOnun eski gücünü yitirdiğini ve işlevsiz kaldığını sıklıkla dile getirmiş, bu durum NATO üyesi AB üye ülkeler nezdinde ise rahatsızlıkla karşılanmıştı. Bilhassa, Temmuz 2020de Almanyada bulunan 11.900 civarındaki ABD askerini geri çekme konusunda girişimlerde bulunduğu bilinmektedir. Bununla birlikte, ABD ve Polonya savunma bakanları Mike Pompeo ve Mariusz Blaszczakın Polonyaya 1000 asker gönderilmesi konusunda 15 Ağustos 2020 tarihinde Genişletilmiş Savunma İşbirliği Anlaşması (Enhanced Defense Cooperation Agreement - EDCA**[11]**) Varşovada imzalanmıştır. ABD-Polonya ilişkilerinin daha da güçlendirilmesinin amaçlandığı anlaşmada hukukun üstünlüğü, insan hakları ve bireysel özgürlüklere vurgu yapılmıştır. ABD Başkanı Trump döneminde imzalanan anlaşmada Polonyanın Orta Avrupada ABD için hayati bir ortak olduğu, Polonya ordusu ile ABD ordusunun omuz omuza çalışarak gerek Afganistanda gerek başka coğrafyalarda bilhassa IŞİD ile mücadele konusunda kritik bir rolü olduğuna dikkat çekilmiştir. EDCAnın 1951 NATO Kuvvetler Statüsü Anlaşmasının eki olduğu, mevcut yetkinliklerin geliştirilmesi ve modern hale getirilmesi konusunda çerçeve oluşturacağı vurgulanmıştır. Ayrıca ABD, benzer anlaşmaları NATO üye ülkeleri Bulgaristan, Macaristan ve Romanya ile imzaladığını da hatırlatmaktadır. Bu anlaşma ile

20.000 ABD askerinin Polonyada bulunacağı bir altyapının temelleri de atılmıştır**[12]**. Önceki ABD Başkanı Trumpın ve Polonyanın seçimlerden kısa bir süre önce böyle bir anlaşma imzalanması, NATO ile bağlılığını artırmaktadır. Dolayısıyla, Trumpın daha önce NATOnun itibarsızlaştırılması çabaları ve hatta ABDnin NATOdan çekilmesi konusunda gözdağı vermesine karşın, Polonya ile askeri işbirliği anlaşması imzalaması, Trumpın genel tavrı düşünüldüğünde şaşırtıcı değildir. Polonyaya neden asker konuşlandırmak istediği konusuna gelince, bazı kaynaklara göre Trump, ABDde on milyon civarında Polonyalı bulunduğunu hesaba katmış ve Polonyalıların ABD Başkanlık Seçimlerinde hatırı sayılır ölçüde sahibi olduğunu düşünmektedir. Ancak sonuç Trumpın düşündüğü gibi sonuçlanmamıştır**[13]**.

Geçtiğimiz dört yılda Başkanlığı sırasında gerilimlere imza atan Donald Trumpın ardından, ABnin seçilmiş ABD Başkanı Bidenla daha uyumlu hareket etmesi muhtemel görünmektedir. Bidenın ABD Başkanı seçilmesiyle Avrupadaki popülist liderlerin nasıl bir tavır göstereceğini zaman gösterecektir. Bu noktada değerlendirmelerde bilgi teknolojilerinin ve sosyal medyanın denklem dışında tutulmaması gerekmektedir.

*Fotoğraf: *https://www.politico.eu/article/donald-trump-or-joe-biden-europe-is-the-loser/*

---

[1] ABD Seçimi Avrupada da Yakından İzleniyor, *Anadolu Ajansı*, 4 Kasım 2020, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-secimi-avrupada-da-yakindan-izleniyor-/2031969

[2] Bidens Foreign Policy Outlook, *BrusselsMorning*, 10 Kasım 2020, https://brusselsmorning.com/2020/11/10/bidens-foreign-policy-outlook/

[3] AB Komisyonu Başkanı Leyenden Joe Bidena Transatlantik İlişkide Yeni Sayfa Açalım Çağrısı, *EuroNews*, 10 Kasım 2020, https://tr.euronews.com/2020/11/10/ab-komisyonu-baskan-leyen-den-joe-biden-a-transatlantik-iliskide-yeni-sayfa-acal-m-cagr-s

[4] EU Regrettably Hits U.S. with Tariffs, Seeks Better Biden Ties, *Reuters*, 9 Kasım 2020, https://www.reuters.com/article/usa-trade-eu/eu-regrettably-hits-us-with-tariffs-seeks-better-biden-ties-idUSKBN27P27U

[5] World Leaders Congratulate Biden on Victory, *Financial Times*, 7 Kasım 2020, https://www.ft.com/content/92aaa2e6-7620-3ada-984e-f6ca71a996da

[6] Graham Wilson, Brexit, Trump and the Special Relationship, *Political Studies Association*, 2017, https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1369148117713719

[7] ABD Seçimi Avrupada da Yakından İzleniyor, *Anadolu Ajansı*, 4 Kasım 2020, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-secimi-avrupada-da-yakindan-izleniyor-/2031969

[8] Graham Wilson, Brexit, Trump and the Special Relationship, *Political Studies Association*, 2017, https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1369148117713719

[9] Tusk: Trump Avrupa Birliğinin En Büyük Zorluklarından Biri, *Voice of America*, 27 Kasım 2019, https://www.amerikaninsesi.com/a/tusk-trump-avrupa-birliği-nin-en-büyük-zorluklarından-biri-/5183239.html

[10] ABD Seçimi Avrupada da Yakından İzleniyor, *Anadolu Ajansı*, 4 Kasım 2020, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-secimi-avrupada-da-yakindan-izleniyor-/2031969

[11] US Poland Enhanced Defense Cooperation Agreement, 15 Ağustos 2020, https://www.state.gov/u-s-poland-enhanced-defense-cooperation-agreement/

[12] Polonya Devlet Başkanı Duda, ABD ile imzalanan Savunma Anlaşmasını Onayladı, *iha.com.tr*, 9 Kasım 2020, https://www.iha.com.tr/haber-polonya-devlet-baskani-duda-abd-ile-imzalanan-savunma-anlasmasini-onayladi-876141/

[13] Amarica loves Poland: Trump Brings Poles and Americans Closer, *EuroNews*, 27 Ekim 2020, https://www.euronews.com/2020/10/26/america-loves-poland-trump-brings-polish-and-american-nations-closer

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ABD 2020 BAŞKANLIK SEÇİMİ SONUCUNUN AB ÜZERİNDEKİ ETKİSİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2020 / 41. Kasım 12. Erişim Ekim 30, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/ABD-2020-BASKANLIK-SECIMI-SONUCUNUN-AB-UZERINDEKI-ETKISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır